ԾՕՎԱՆ

Դ· Տարի, Թիւ 5, Մայիս 1, 1930 — ՊԱՇՏՕՆԱԹԵՐԹԻԿ ՉՆԴՇՈՑ ԾՕՎԱՆ ԸՆԹԵՐՑ· ԸՆԿ·–ԵԱՆ

Հրատարակելի Դրութիւններ Դրկել 923 N. Leavitt St., Chicago, Ill.

ԱՌԱՋԱՐԿԻ ՄԸ ԱՌԹԻԻ

Մեր պատուական հայրենակիցը՝ Պրն· Անդրէաս Մինասեան, «Ծովասո»ի այս թիւով հրատարակուած իր գրութեան կը կոչէ «յետգրութիւն» մը, որով փափաք կը յայտնէ յառաջիկայ Պատգամաւորական Ժողովին մէջ մկրտեղ դալ, դիրք հաստատելու եւ վերջ տալու համար հայրենակցական բաժանեալ գործունէութեան:

Գովելի փափաք մըն է ասիկա եւ կը յայտնաբերէ ճըշմարիտ եղբայրասիրութիւն եւ անխարդախ հայրենասիրութիւն:

Անշուշտ սեւ ընդվիմութիւն չկրնար ըլլալ այսպիսի խաղաղասիրական առաջարկի մը: Ամէն սիրտ կը բաղձայ որ համերաշխութիւն տիրէ մեր մէջ եւ հաստուածական քաջքշուքները խափան վերնան մէջտեղէն:

Սակայն այս ուղղութեամբ սեւէ քայլ առնելէ առաջ, հարկ է ճշտել կարեւոր կէտ մը, որ միճտպէս պիտի ազդէ ձեռնարկի յաջողութեան:

Ըստ մեր կարծիքին, Շիքագոյի բաժանեալ հայրենակիցները Պատգամաւորական Ժողովի դալէ առաջ, պէտք է լաւ իմանան եւ վերջնապէս ընդունին որ իրենք անպայմանօրէն պիտի անսան որոշումներուն եւ կեցոյց, ամէնէն կենսականը, պիտի ընդունին կեդրոնին հեղինակութիւնը:

Ասիկա անհրաժեշտ ու կենսական հասկցողութիւն պէտք է ըլլայ, որովհետեւ առանց առաջ ոչինչ պիտի կրնայ կարգադրել սեւէ համերաշխական վորձ կամ ձեռնարկ:

Եւ ասիկա, մանաւանդ, ճամբան պիտի դնէ կեցոյ ընկերակցութիւններու եւ ուրացումներու:

Եւ ինչո՞ւ սեւէ մէկը պիտի չուզէ ընդունիլ կեդրոնին հեղինակութիւնը: Պէտք է միանգամ ընդ միշտ վերատիրէ հասկացողութիւնը: Կեդրոնին վայրը որոշ քաղաքի մը նախավճռակուած չէ, ոչ ալ կեդրոնական վարչութեան անդամները մնայուն մենաշնորհ ստացած են: Եթէ կեդրոնը Նիւ Եորք է այսօր, վաղը կարելի է դայն փոխադրել Լօրէնս կամ Շիքագօ, կամ ուր որ Պատգ· Ժողովը կ'որոշէ:

Հասկնալի է թէ կատարեալ համերաշխութիւն՝ մեր հայրենակցական գործերուն մէջ՝ բաղձալի է եւ անհրաժեշտութիւն մը դարձած է: Այս համերաշխութիւնը իրականացնելու համար հարկ է, այո՛, որ երկու բաժանեալ կողմերը իրարու քով գան եւ խօսին երես առ երես:

Այս մերձեցումը պէտք է ըլլայ կատարեալ անկեղծութեամբ եւ առանց չհաշնդրական ոգիի: Մենք այս մասին կ'երաշխաւորենք մեր հակառակորդները: Թո՛ղ այժմ խօսին իրենք:

Յոռնարհաբար կը թելադրենք կեդր· վարչութեան, որ նկատի առնէ այս խնդիրը եւ մեծ նպատակայարմար կը նկատէ, ձեռնարկէ հարկ եղած կարդադրութիւններուն:

ՆԻՒ ԵՈՐՔԷՆ ՅԵՏՈՑ ՇԻՔԱԿՕՆ

Նիւ Եորքէն յետոյ ահա՛ հրապարակ կ'իջնէ Շիքակօն, աւելի մեծ եւ ներկայ ժամանակներու համար անպատեհի պոհարերութեամբ մը: Նուիրատուներու թիւը կը տատանայ հետզհետէ, Ֆիլատէլֆիոյ մեր հայրենակիցներն եւս իրենց բաժինը բերած են, եւ անշուշտ այն հայրենակիցները որ կը լծակին վերոյիշեալ քաղաքներուն մէջ եւ տակաւին չեն մասնակցած նուիրատուութեան՝ պիտի փութան իրենց անուանները աւելցնել ցանկին վրայ:

Շիքակոյի մեր հայրենակիցներուն ցոյց տուած զոհողութիւնը մեզ հարիւր տ. հարիւր կ'ամբաստնէ մեր համոզման մէջ թէ ձեռնարկը յաջողութեամբ պիտի պսակուի, եւ մինչեւ Պատգամաւորական Ժողով ամէն տեղի հայրենակիցներ իրենց պարտականութիւնը պիտի կատարեն:

Նիւ Եորքէն, Շիքակոյէն եւ Ֆիլատէլֆիայէն յետոյ, կարդը եկած է Լօրէնսի եւ Քալիֆորնիոյ հայրենակիցներուն· անոնք եւս պէտք է ամառարձն իրենց անցեալ զոհաբերութեան վայել արդիւնք յառաջ բերելու: Թո՛ղ Պոսթոնի այս ու այն կողմը ցրուած հայրենակիցներն ալ աւազ պարտականութիւն զգան մասնակցիլ նուիրատուութեան եւ իրենց նուէրները փութացնեն կեդր· վարչութեան ատենապետ Պրն· Գեորգ Ստեփանեանի հասցէին՝ 68–30 Myrtle Ave·, Glendale ; L· I·

ՆՈՒԻՐ «ԾՕՎԱՆ»Ի

Շնորհակալութեամբ ստացած ենք հետեւեալ նուէրները:

Տիկին Մարիամ Եայլաեան, Ֆրանսա	2·00
Հէրի Սէրճանի ատենին ատրճ. հաւաքուած, Սէյմա	12·00
Գումար՝	14·00

ՊԱՏԱՍԽԱՆ ՍԱՆՈՒԿ ՍԱՀԱԿ ԱՂԲԻԱՐԻ

«Երիտասարդ Հայաստան»ի 1930, փետր. 22-ի թիւին մէջ կարդացի ձեր «Ընդունչի Հայրենակցականը վարագոյրի տակ» խորագրով յօդուածը, որ ատոյգ ղրպարտութիւն մըն էր, եւ ասիկա դուք իսկ ապացուցած կ'իջ, որովհետեւ ձեր մօտ քաջութիւնը պակսած էր ձեր իսկ անունով երեւնալու: Ես ձեր ով ըլլալը դիտնալու փափաքը չունիմ, միայն թէ վարագոյրի տակ տեսնուած գործ մը մերկացնել ուզողը ինքզինք մութ նկուղներու մէջ չի պահեր, ինչպէս դուք ըրած էք:

Բայց պատասխանենք ձեր դրածներուն...:

Կը գրէք թէ Կեդրոնը Շիքակոյէն հինգ հարիւր տոլար ուզած է, եւ երբ անոր հարցուած է թէ այդ դրամը ի՞նչ բանի պիտի գործածուի, Կեդրոնը զայրացած ու պատասխանած է թէ ասիկա ձեր գործը չէ եւ ձեր պարտականութիւնն է միայն անոնք:

Ուրեմն Ֆրոյդ լսեն իմ բոլոր հայրենակիցները — մէկն ըլլալով նաեւ Պրն. Սանուկ Սահակ Աղբիարը — եւ տեղեկանան իրաւարձութեանց, որոնք տեղի ունեցած են Կեդրոնին եւ Շիքակոյի մասնաճիւղին միջեւ: Այս աշխատութիւնը ես ինքս կը վերցնեմ ճիշտ անոր համար որ բոլոր թղթակցութիւնները իմ ձեռքով եւ իմ միջոցաւ եղած են:

1926-ի Պատգամաւորական Ժողովէն չաբաթ մը առաջ նամակ մը ստացայ Շիքակոյի մասնաճիւղէն, որով Պրն. Մ. Խաչոյեանէ եւ ինձմէ կը խնդրուէր Շիքակոյի մասնաճիւղը ներկայացնել, նոյն առեն չուրջ տասը հարցեր տալով մեղի: Շիքակոյի ներկայացուցած հարցերն էին դրամի վերդրոնացում, Նոր Ընդունչի վերաշինութիւնը Հայաստանի մէջ, եւայլն. ասոնց հետ միասին կը խոստանար Պատգամաւորական Ժողովին ղրկել հազար հինգ հարիւր ($1500) տոլար, եւ այս գումարը բարձրացնել երեք հազարի՝ մէկ տարուան ընթացքին: Նման հարցեր եկած էին նաեւ քոյր մասնաճիւղերէ, որով Պատգ. Ժողովը իր աշխատութիւնները կատարեց խիստ կանոնաւոր կերպով, իսկ Շիքակոյի ներկայացուցիչները իրենց պարտականութիւնը կատարեցին կատարեալ ճշգմտութեամբ:

Պատգ. Ժողովը իր երկու օրուան աշխատութեամբ լուծեց նաեւ դրամական հարցը՝ միաձայնութեամբ որոշելով որ մասնաճիւղերու մօտ գանուած դրամին հարիւրին տաս կեդրոն ղրկուի: Ժողովը լրացաւ կեդրոնին վայրը ընտրելով Նիւ Եորքը:

Այնուհետեւ նորընտիր կեդր. Վարչութիւնը մեծ եռանդով փարեցաւ իրեն յանձնուած գործերուն, եւ առաջին առիթով իր գանձապահը ապահովագրեց եւ զայն առաւ երաշխաւորութեան տակ, ապահովելով Միութեան ամէն մէկ սենթը: Այս պարագան առաջին չրջաբերականով՝ Պատգ. Ժողովի տեղեկագրութեան հետ միասին՝ հաղորդուեցաւ մասնաճիւղերուն: Վարչութեան երկրորդ եւ անմիջական գործը եղաւ դրաղիլ Նոր Ընդունչը Հայաստանի մէջ վերաշինելու հարցով: Այս առթիւ փոխ-թով նամակներ դրուեցան Հալէպ եւ Պէյրութ՝ ներփակելով մասնաւոր հարցարաններ, որպէս զի զանոնք լեցնելով եւ առորագրելով մեղի վերադարձնէին ամէն անոնք որոնք կը փափաքէին Հայաստան մեկնիլ: 32 հայրենակիցներ պատասխանեցին մեր այս դիմումին: Վարչութիւնը այս աշխատութեանց հետ միասին յառաջ կը տանէր բանակցութիւնները Հ. Բ. Ը. Միութեան Նիւ Եորքի Գործադիր Մարմնոյն հետ: Ժամանակ ըսելու որ այս աշխատութեանց ընթացքին եւ ոչ մէկ մասնաճիւղ դրամ ուղուած էր. իսկ երբ մեր վերոյիշեալ ձեռնարկները արդիւնաւոր դուրս եկան, քաջալերուելով եւ կութնելով Պատգ. Ժողովի որոշման վրայ, չրջաբերականով մը հաղորդեցինք մասնաճիւղերու, որպէս զի փութացնեն իրենց դրամական խոստումները:

Ասկէ որոշապէս կը հասկցուի թէ որքա՜ն վրան բաց սուտ մըն է Պրն. Սանուկ Սահակ Աղբիարին մէջտեղ գլորածը, որով ցոյց կուտայ իր կեղծ դիմակը եւ անգամ մը եւս կը փորձէ մեր հայրենակցական ներդաշնակ կեանքը վրդովել: Բայց տեսաւին չվերջացաւ: Այժմ տեսնենք թէ ովքե՞ր են իժերը եւ սեւ ոգիները մեր մէջ:

Ինչպէս ըսինք, բաւական աշխատանք կատարուած էր եւ մենք կը սպասէինք որ մասնաճիւղեր իրենց խոստացած դրամական առաքումները ընեն, այդ դրամով եւ Հայաստան մեկնողներու ցանկով ներկայանալու Հ. Բ. Ը. Միութեան Գործադիր Մարմնոյն, որովհետեւ մեր տպագոյց ցանկը պէտք էր որ վաւերացուէր Փարիզէն եւ ղրկուէր Պէյրութ իրենց ներկայացուցիչներուն, որպէս զի Հայաստան մեկնող առաջին նաւով ճամբայ ելլէին նաեւ մեր հայրենակիցները:

Խոստումը կատարելու առաջնութիւնը չահեցաւ Լօրէնսի մասնաճիւղը՝ ղրկելով հազար տոլարի չէք մը. իսկ ասկէ չաբաթ մը վերջ Շիքակոն իմացուց որ ժողով գումարելէ ետոյ պիտի ղրկէ իր բաժին գումարը. Ֆիլատէլֆիան գաղ վերաբերում մը ցոյց տուաւ իր պատասխան նամակով: Անչուշտ Լօրէնսէն ղրկուած հազար տոլարը չէր որ պիտի կրնար 32 անձինք Հայաստան փոխադրել, ուստի սպասեցինք Շիքակոյի մասնաճիւղի պատասխանին: Ան ուշացաւ իր խոստումի կատարումին մէջ, մենք կրկին ու կրկին գրեցինք, մինչեւ որ նոր վարչութեան առենապետ Պ. Գէորգեանէ եւ առենադպիր Մ. Էմմոյեանէ առորագրուած նամակ մը ստացանք, որ ուրիշ բան չէր, բայց եթէ կրակ ու բոց ժայթքող մարտահրաւէր մը, թէ ոչ մէկ ժամանակ ղրկած սպասեցէք Շիքակոյէն, եւ թէ Շիքակոն պարտաւորուած չ'ուզէ սենթ ղրկելու ուրիշ տեղ...:

Մենք այս բոլորովին անսպասելի նամակին պատասխանեցինք խիստ համոզիչ նամակով մը, խնդրելով եւ յորդորելով որ ազնիւ ըլլան նկատի ունենալ Միութեան գործունեպատակը: Երկար առեն վերջ մեր Ֆիլատէլֆիա եւ Շիքակո դրած եւ անոնցմէ ստացած նամակներէն այն եզրակացութեան եկանք որ անոնք ոչ թէ չէն ուզեր օժանդակել մեղի, այլ նաեւ կը փորձեն ներքին պատակաւոր յառաջ բերել: Շատ չանցաւ եւ արդէն բոլոր իրողութիւնները երեւան եկան: Ճիշտ այդ առեն ստացանք նամակ մը Լօրէնսէն Պրն. Մարկոս Յակոբեանէ գրուած, որով կուգար զգուշացնել կեդր. Վարչութիւնը, ըսելով թէ Ֆիլատէլֆիացին՝ Կոբապետ Արամեանէ նամակ մը ստացած է եւ թէ այս կարգի նամակներ գրուած են նաեւ ամէնուրեք Ս. Դ. Հնչակեան բոլոր Ընդունչի ընկերներուս, որ բնաւ գրամ չղրկեն կեդրոնին եւ չվստահին անոր, որովհետեւ Կեդրոնը մեծամասնութեամբ Վեր. Հնչակեաններէ կը բաղկանայ եղեր եւ ղրկուած դրամները պիտի գործածեն իրենց կուսակցական նպատակներուն: Այս խեղկատակ նամակներուն,— որոնց գրուած էին Լօրէնս, Շիքակո եւ անոպայման նաեւ Նիւ Եորքի որ հոս ալ Ս. Դ. Հնչակեաններ կային,— մենք առանձին տպիթով չատ կարեւորութիւն չտուինք, քանի որ եղած դրպարտութիւնը այնքան անհեթեթ էր եւ անհաւատալի ոեւէ ողջմիտ հայրենակցի:

Բայց չատ չանցաւ եւ մենք մանրամասնօրէն իրազեկ եղանք Շիքակոյի անցուդարձերուն, թէ ինչպէս կարգ մը մարդիկ, հակառակ մասնաճիւղի անդամական ժողովի որոշման որ դրամը Կեդրոն ղրկուի, քունէրնին փուխցուցած իրար կ'անցնէին, որպէս զի արգիլեն ժողովին որոշման գործադրութիւնը, նոյն առեն Պրն. Մարզար Էմմոյեան սպասնալից նամակ մը կը դրէ Շիքակոյի մասնաճիւղի վարչութեան, թէ կ'իմանամ որ ձեր անցեալ չաբաթուան ժողովը որոշած է մաս մը դրամ ղրկել Կեդրոն. կուգամ բսելու որ եթէ սենթ մը Շիքակոյէն դուրս ելլէ՝ ձեղ բոլորդ դատարան կը քաշեմ: (Ի վիճակի եմ բսելու որ Էմմոյեանի այս ձեռագիրը նամակը ես անձամբ կարդացած եմ եւ ան կը մնայ կեդրոնի արկղներուն մէջ): Ինչո՞ւ արդեօք այս սպառնալիքը:

Ասոր վրայ կեդր. Վարչութիւնը անմիջապէս ժողով գումարեց եւ որոշեց որ այլեւս ոեւէ մասնաճիւղէ դրամ չուզէ եւ դրկուածներն ալ չընդունի մինչեւ Պատգամաւորական Ժողով: Ասկէ իմացուեցաւ Լօրէնսի մասնաճիւղին:

Կեդր. Վարչութիւնը այս քանի մը ամսուան ընթացքին չանաց վերակազմել Ֆիլատէլֆիոյ մասնաճիւղը եւ ապահովել Շիքակոյի պատգամաւորին անձամբ ներկայութիւնը Պատգ. Ժողովին մէջ: Եւ իրապէս ալ երբ 1927ի Պատգամաւորական Ժողովը կը գումարուէր Լօրէնս, Պրն. Մարդիս Յակոբեանի բնակարանին մէջ, առաջին առիթով ծանօթացանք Շիքակոյի պատգամաւոր Պրն. Պաղտասար Գէորգեանի հետ: Շատ ուրախ եղայ զինքը տեսնելուս, որովհետեւ եթէ մեր թղթակցութիւնները չէին կրցած չատ բան հասկընել, այժմ կրնայինք երես առ երես խօսիլ եւ հասկցողութեան մը յանգիլ:

Ժողովը սկսաւ. հարցերը դասաւորուեցան: Դիւանը անցաւ իր գործին: Երբ խնդիրը հաշուեքննիչ յանձնախումբի

ՑԱՆԿ ԵՐԿՐՈՐԴ

Շիքագոյի մասնաճիւղին ստացած հանդէսին մէջ հանգանակութեան մասնակցած են հետեւեալները.—

Տէր եւ Տիկ. Գ. Պուշուրամեան	$100.00
Տէր եւ Տիկ. Յ. Եղոյեան	75.00
Տէր եւ Տիկ. Յ. Պոսեան	60.00
Տէր եւ Տիկ. Ե. Աչտարաքինց	50.00
Մ. Յատկաբեան	50.00
Տէր եւ Տիկ. Ղ. Բունեան	50.00
Տէր եւ Տիկ. Յ. Ախարաբեան	50.00
Տէր եւ Տիկ. Պ. Եայլաեան	50.00
Տէր եւ Տիկ. Գ. Յովսէփեան	31.00
Աւետիս Ս. Գուլումճեան	50.00
Փիթըր Վարժապետեան	50.00
Տոպալիկ Ասիս	5.00
Տէր եւ Տիկ. Պ. Ալճաուրեան	5.00
Տէր եւ Տիկ. Կ. Գուլումճեան	10.00
Տէր եւ Տիկ. Մ. Տօքուզլեան	5.00
Տէր եւ Տիկ. Կ. Պ. Մինաբշճեան	5.00
Տէր եւ Տիկ. Լիւն Վարդանեան	10.00
Տէր եւ Տիկ. Գ. Թէլլօեան	5.00
Վարդան Միքայէլեան (Սիբատասպ)	5.00
Մ. Յակոբեան	5.00
Ն. Յակոբեան (Ճանսըն, Ասբերդցի)	15.00
Մայր եւ որդի Ճորճ Գազեան (Էնկիւրիցի)	15.00
Տէր եւ Տիկին Տ. Թորոսեան (Ասբերդցի)	5.00
Տէր եւ Տիկ. Սամուէլ Ալճաուրեան	5.00
Ղազար Դըրդեան (Ասլօն)	5.00
Ս. Ս. Թէլլօեան	5.00
Ոմն	2.00
Ոմն	2.00
Հօլլին մէջ ծախուած վարդերէն	6.70
Ոմն	2.00
Տէր եւ Տիկ. Յ. Այվազեան	10.00
Տէր եւ Տիկ. Ս. Պուճիգանեան, Ուէսթ Նիւ Եորք	$5.00
Աւետիս Թուխմանեան, Ֆիլատէլֆիա	10.00
Սիմոն Պապիան, Ֆիլատէլֆիա	15.00
Կ. Թ. Թուխմանեան, Ֆիլատէլֆիա	15.00
Կ. Թ. Թուխմանեան, Ֆիլատէլֆիա	25.00
Գումար՝	833,70
Նախորդ գումար՝	315.00
Ընդհանուր գումար՝	$1148.70

ՉՆԳՇՈՅ ՎԵՐՇ· ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՇԻՔԱԿՈՅԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ՀԱՒԿԹԱԽԱՂԸ

Ապրիլ 13, Կիրակի, Ծաղկազարդի օրը, պարտաճանաչ Չնգուչցիներու կուկիկ բազմութիւն մը լեցուցած էր Շիքագոյի Հայ Աւետարանական եկեղեցւոյ սրահը, վայելելու մասնաճիւղիս տարքած հաւկթախաղը:

Օրուան տաղանդաւոր Պրն. Ա. Պոսեան մէկ քանի խօսքերով հանդէսը բացուեցաւ յայտարարելով, եւ խնդրեց ներկաներէն որ մէկ վայրկեան յոնկայա յարգին մեր նահատակներուն յիշատակը, որոնք 15 տարի առաջ իժդհուժօրէն սպանուած էին Թշնամիէն:

Յարգանքի այս րոպէին լսուեցաւ Երգելու հրաւիրուեցաւ Տիկ. Լ. Մ. Տօքուզլեան, որ շատ յուզիչ կերպով երգեց «Վերջին վարդ»ը եւ ներկաներու ծափին արժանացաւ: Աւետարանին հրաւէրով ուղերձ մը արտասանեց Տիկին Աստղիկ Յ. Եօքուլեան, որով բացատրեց կարմիր հաւկիթին նշանակութիւնը եւ մաղթեց որ այսպիսի հաւկթախաղներ տարքերու առիթը ունենանք նաեւ Նոր Չնգուշլ մէջ:

Տիկին Տօքուզլեան կրկին հրաւիրուեցաւ երգելու, եւ այս անգամ երգեց «Սիրուհիս քեզ համար»ը՝ զոհ թողելով ներկաները եւ անոնցմէ խլելով երկարատեւ ծափահարութիւն: Տիկին Տօքուզլեան կրթուած ձայն ունի եւ քաղաքիս Հայ Աւետ. եկեղեցւոյ երգչախումբին առաջնորդն է:

Այս հանդէսին մէջ յատկապէս խօսելու հրաւիրուած էր դաղութիս ծանօթ ազգայիններէն Տոքթ. Լ. Մուղալեան:

Ընտրութեան եկաւ, եւ առաջարկեցի որ անդամներէն մէկը ըլլայ Շիքագոյի մեր պատգամաւորը, որպէս զի անձամբ տեսնէ ամէն ինչ: Որպէս կեդրոնի քարտուղար եւ հաշուապահ կատարելով եւ մանրամասն հաշիւ բռնած էի, այնպէս որ Միութեան մէկ սէնթին իսկ նշանակուած էր թէ ո՞ր ծախսուած է եւ ինչո՞ւ համար: Մեր Շիքագոյի պատգամաւորը ձեռքս սեղմեց եւ խոստովանեցաւ թէ մեր հայրենակցական կեանքին մէջ առաջին անգամ էր որ կը հանդիպէր այսքան պարզ եւ հասկնալի հաշիւի մը: Կեդրոնի ամբողջ տարուան ծախսը եղած էր 170 տոլար, մէջն ըլլալով կեդր. Վարչութեան անդամներուն նիւ Եորքէն Լօքէնս ճանապարհածախսը:

Այս բոլորին հետ կարդացուեցան նաեւ Շիքագոյի մասնաճիւղին հետ փոխանակուած նամակները, որոնցմէ յայտնի եղաւ որ Շիքագոյի մասնաճիւղին բռնած ընթացքը դատապարտելի էր եւ այսպէս ալ արձանագրուեցաւ ժողովի տեղեկագրութեան մէջ, է վերջոյ աւելցնելով սոյն հատուածը թէ՝ «եթէ Շիքագոյի մասնաճիւղը հետ այսու իր պարտականութիւններն ու յանձնառութիւնները լրիւ կատարէ, իր մասին տրուած դատապարտութեան որոշումը չեղեալ պիտի համարուի»:

Ժողովը մեծամասնութեամբ կրկին Նիւ Եորքը կեդրոնի վայր ընտրեց, եւ երբ կեդր. Վարչութեան ընտրութեան հաւկաղը, ես եւ իմ ընկերներս կանխաւ մեր ժեցելինք ունէ պաշտօն ստանձնել նորընտիր վարչութեան մէջ՝ իբրեւ բազդ եւ գայլոյթ Շիքագոյի մասնաճիւղին ցոյց տուած տըմարդի եւ անարդարանալի վերաբերումին համեմատ:

Այսպէս կը վերջանար ժողովը եւ Պրն. Պ. Դէօրգեան կը մեկնէր Շիքագօ ըլգուն խոստումներով: Բայց չատ չանցած սկսաւ նոյն խաղը: Պրն. Գէօրգեան գործողութենէ տապալուին նոր եւած հանգիստի եւ օգափոխութեան պէտքն ունի եղեր եւ աւիկա ուղած է ընել Միութեան հաշուոյն:

Ամէնէն յետոյ այս պարոնները փորձեցին մասնաճիւղին դրամը հանել եւ հաստաքակ աւազ փախաւներու պէս անյայտացնել անոր հետքը: Կեդր. Վարչութիւնը իր մասնաճիւղերու ատիպումին տակ՝ այդ դրամին վրայ արգելք դրաւ, որպէս Միութեան դրամը, եւ արդէն յայտնի է թէ ամէն յառաջ եկան գատ եւ բոլոր յետագայ խայտառակութիւնները:

Իրրեւ պարզ Չնգուշցի մը ի պրոէ կը ցաւիմ որ Միութեան գործերը այսպէս յոռի ընթացք մը ունեցած են եւ ունին տակաւին: Կրկրքեր արձարծելու համար չէր որ դրեցի վերոյիշեալ իրողութիւնները, այլ իրրեւ լուսաբանութիւն, որպէս զի Շիքագոյի մեր կարգ մը հայրենակիցները քիչ մը համեստութիւն ունենան գոնէ իրենց գործած ուղիչներու կոնակը չհանելու եւ իրական գարձնելու «եթէ գողը ուժով ըլլայ տանտէրը դող կը բռնէ» ժողովրդական ծանօթ ասացուածքը:

Ուէսթ Նիւ Եորք Ա. ՄԻՆԱՍԵԱՆ

Յ. Գ.— Եթէ իրապէս կը ցաւիք բոլորս ալ եւ կ'ուզեք դարման մը տանիլ ստեղծուած կացութեան, արդեօք կարելի չէ՞ որ Յուլիսին գումարուելիք Պատգամաւորական ժողովին բոլորս գաւիք իրարու մօտ, գիրար հասկնաւիք, առնենք այն ինչ որ օգտակար է, իսկ մէկ կողմ նետենք ինչ որ վնասակար է, եւ միանգամ ընդ միշտ վերջ տաւիք այս ցաւոտ հարցին: չէ՞ որ բոլորս ալ նոյն գաղափարին ու նպատակին համար կը գործենք ու կը զոհենք: Այս պարագան թէ՛ կեդրոնի եւ թէ մասնաճիւղերու, ինչպէս նաեւ Շիքագոյի մեր բաժանուել հայրենակիցներու ուշադրութեան կը յանձնեմ:

ՆՈՅՆ

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

Մեր խորին շնորհակալութիւնները կը յայտնենք Ռ. Ա. Կուսակցութեան Ֆրանսայի Շրջ. եւ Վալանսի Ակումբին Վարչութենից, Չնգուշլ Վերջ. Միութեան Մարսէյլի մասնաճիւղին եւ բոլոր բարեկամներու, ազգականներու եւ ընկերներու, որոնք անձամբ, նամակով եւ ծաղկեպսակով իրենց ցաւակցութիւնը յայտնեցին մեր ողբացեալ հօր, եղբօր, հօրեղբօր եւ աներհօր Պրն. Կարապետ Թուրպեանի գառնագէտ մահուան առթիւ:

Սգակիրք
ՋԱՒԱԿՈՒՆՔ ԵՒ ԲՈԼՈՐ ՊԱՐԱԳԱՆԵՐ

Վալանս, 3 Մարտ 1930

Ցարդելի Տօքթորը բեմ ելլելով նախ իր ուրախութիւնը յայտնեց որ այդ օր Զնգուչցիներու հետ էր, որովհետեւ, ըսաւ, 15 տարիէ աւելի է որ կը ճանչնամ Զնգուչցիները ու անոնց ժիր, գործունեայ եւ պըճըլտուն աչքերը: Մեր անցեալէն վերյիշումներ ընելով՝ թուեց նաեւ մեր պարզունակ բայց հայրենասիրական րարձր ու գոհարերութեան պատրաստ ոգին՝ ազգային բոլոր շարժումներու առթիւ: Յիշելով մեր Վերաշինացին նպատակը եւ մեր Միութեան ու բերգործականի հետ ունեցած համաձայնութիւնը, ամէնէն խելացի քայլը նկատեց եւ բացատրեց Զնգուչցիներուս ստանալիք առաւելութիւնը՝ նոր Զնգուչ թաղամասը «Նուպարաշէն»ի մէջ չինելու մեր ծրագրով: Տօքթ. Մուղալեանի կէս ժամ տեւող համոզիչ ու վիպասացի բացատրութենէն յետոյ, առենապետ Պրն. Ֆ. Պոտեան 60 տոլարով բացաւ հանգանակութիւնը ի նպաստ Նոր Զնգուչ թաղամասին: Առենապետին հետեւեցան 50 տուողները, յետոյ յայտնուեցաւ Պր. Ֆ. Եղոյեանի 77 տոլարը, եւ անկէ ետք Պրն. Գ. Պուչուքամեանի 100 տոլարը, նուիրատուութեան գումարը յայտարարելու համար:

Ներկաները բոլորն ալ մասնակցեցան հանգանակութեան 15–ով, 10–ով, 5–ով եւ 2–ով. նուիրատուներու ցանկը եւ ամբողջ գումարը կ'երեւի «Ծօվաս»ի այս թիւին մէջ: Այս յաջող ու խանդավառող հանգանակութենէն յետոյ, պատեհութիւն տրուեցաւ ներկաներուն որ վահելին օրուան կարմիր հաւկիթը, չէօրէկը, առատ պտուղը եւ կանաչեղէնը: Հոս կարգին է յիշել որ յանձնախումբը առատ եւ լաւ պատրաստութիւն տեսած էր:

Ինչպէս ամէն տարի, այս տարի ալ Մայր Դպրեան աշխատեցաւ Միութեան համար՝ պատրաստելով չէօրէկը, եւ 15 տոլարով ալ մասնակցեցաւ հանգանակութեան: Միութեան կողմէ շնորհակալութիւն կը յայտնուի Տօքթ. Լ. Մուրալեանի որ իր սրտագնդիչ առենախօսութենէն յետոյ օգնեց նաեւ Ֆ. Պոտեանի եւ Մ. Յատկալուբեանի՝ հանգանակութիւնը յաջողցնելու համար: Շնորհակալութիւն կը յայտնուի նաեւ Պրն. Դ. Յովսէփեանի որ իր ինքնաշարժով փոխադրեց հանդէսին բոլոր պիտոյքները: Շնորհակալութիւն Տիկնայք Էօժէնի Պ. Եայլաեանի եւ Սրբուհի Յ. Խոհարարեանի, որոնք օգնեցին բոլոր պատրաստութիւններուն: Շնորհակալութիւն նաեւ Օրիորդներ Լինա Կ. Գուլումճեանի եւ Սաթենիկ Ֆ. Իսրայէլեանի՝ իրենց օժանդակութեան համար: Շնորհակալութիւն Տիկին Լ. Տօքուզլեանի եւ Տիկ. Ա. Յ. Եօքսուզեանի եւ բոլոր ներկաներուն:

Ա. ԱՇՏԱՐԱԿԵՆՑ

ՉՆԳՈՒՇՑԻՆԵՐՈՒ ԿԵԱՆՔԷՆ

Նիւ Եորք.— Ինչ ցաւով կուգանք յայտնելու որ մասնաճիւղիս ժրաջան ու գոհարերող անդամներէն Պրն. Սարգիս Մաթոսեանի մայրը, դաղութիս բոլոր Զնգուչցիներէն յարգուած ու սիրուած Տիկին Մաման քանի մը չաբաթներէ ի վեր անկողնոյ կը ծառայէ: Այս առթիւ իր ամէնէն մօտիկ Տիքթորներէն եկած է հոս իր մօր անասելի վերեւ պահպանող հրեշտակի մը պէս հսկելու եւ խնամելու դան: Տիրուհի մայրիկը ըլլալով մեր դաղութի Զնգուչցի տիկիններուն ամէնէն սիրելին, ի յարգանս եւ ի մխիթարութիւն՝ բոլոր Զնգուչցիներ չատ չամախ կ'այցելեն իրեն: Մենք ի սրտէ կը ցաւինք եւ չուտափոյթ ապաքինում կը մաղթենք մեր սիրելի մայրիկին:

Լ. ԲԱՑՈՒ

Պէյրութ.— Տէր եւ Տիկ. Ճան Թուխմանեան քաղաքէս մեկնեցան դէպի Նիւ Եորք: Բարի ճանապարհ կը մաղթենք:

*** Տէր եւ Տիկ. Պ. Գոլոնպոսեան դժբախտութիւնը ունեցան Փեար. 18ին կորսնցնելու իրենց ութը տարեկան աղջիկը: Մեր խորին ցաւակցութիւնը կը յայտնենք ողբակիր ծնողաց եւ բոլոր ազգական բարեկամներուն:

*** Պրն. Ֆ. Կուլճեան կտակին վրայ աշխատելու պատճառին արկածի մը հանդիպելով վար ինկած եւ թեւը վնասած է: Շուտափոյթ ապաքինում կը մաղթենք:

Ս. ԿԱԿՕԵԱՆ

Մարսէյլ.— Հայրենակցուհի Տիկին Թագուհի Թուխմանեան Պէյրութէն քաղաքս ժամանեց եւ օր մը մնալէ յետոյ մեկնեցաւ Հարաւ. Ամերիկա իր տղայոց մօտ: Տիկին Թագուհի իր հետ ունէր աղջիկը, Թոռնիկը եւ դաւիկն նշանածը: Բարի ճանապարհ կը մաղթենք:

*** Մեր պատուական հայրենակից Տէր եւ Տիկ. Ֆ. Գոգմաղեանի աղջկան նշանախօսութեան ներկայ էր Զնգուչցի եւ ոչ–Զնգուչցիներու ստուար բազմութիւն մը: Նշանախօսութիւն անցաւ չատ փառաւոր, ներկաները ունեցան լաւ ժամանց եւ մեկնեցան գոհ տպաւորութեամբ՝ բարեմաղթութիւններ ընելով Գոգմաղեան ընտանիքին:

*** Օր. Աղնիւ Պօղոսեանի նշանախօսութիւնը եւս տեղի ունեցաւ հայրենակիցներու եւ բարեկամներու բազմութեան մը ներկայութեան: Այս երկու նշանախօսութեան մէջ ալ Զնգուչի պարբ մեծապէս գուարճացուց ներկաները:

*** Մեր Ատիջի հայրենակիցը Տիգրան Պաղտասարեան իր մահկանացուն կնքեց 24 տարեկան ծաղիկ հասակին մէջ: Թաղման տխուր արարողութիւնը տեղի ունեցաւ Փետր. 20ին, ձեւաւոր Տէր Եղիչէ քահանային: Թաղումէն յետոյ քահանան խօսեցաւ քանի մը խրատականներ ուղղուած երիտասարդներու, որ միշտ ըլլան իրենց ապրելակերպին նկատմամբ: Երկնային մխիթարութիւն կը հայցենք հանգուցեալի քրոջ եւ փեսին, որոնք Ամերիկա կը դանուին:

Պ. ՏԱՐՂՈՒՆԵԱՆ

Սիւմա.— Զատկի Սր. Յարութեան օրը, ինչպէս ամէն տարի, այս տարի ալ հայրենակիցներու բազմութիւն մը հաւաքուած էր Տէր եւ Տիկին Հէրի Սէրեանի բնակարանը մասնակցելու համար մեր հայրենակցին անուան տօնախմբութեան: Ֆ. Ս. Սրբրմեան իր մեծ եղբօրը տօնին առթիւ նուիրած էր լման պատ մը: Տիկ. Վարդեր Սէրեան լաւ պատրաստութիւն տեսած էր ճոխ սեղան մը պատրաստելով՝ որուն չուրջ բոլորուեցան ներկաներ եւ բարի մաղթանքներ ընդունեցին: Ֆրէտի եւ Մատոպաչեան նուագախումբը նուագեց Հէրիին համար, անդրանիկ որդին Տէր եւ Տիկ. Մասիս Սիրանի, սկսաւ պարել: Այս առթիւ Զատօ Սրբրմեան Ծօվաս յիշելով անոր ի նպաստ 12 տոլար հանգանակեց: Բոլոր ներկաներ գոհ մնացին փոքրիկ Անդրանիկի պարէն, եւ գիշեր ուշ ատեն ուրախ սրտով մեկնեցան:

*** Տէր եւ Տիկ. Մարթին Սրբրմեան մանչ դաւակ ունեցան Ապրիլ 10ին: Մարթին դաւակն է Տէր եւ Տիկ. Արման Սրբրմեանի: Աչքը լոյս բոլոր Սրբրմեաններու:

Կ. Ս. ՍՐԲՐՄԵԱՆ

Շիրակօ.— Տէր եւ Տիկ. Ե. Աչտարակենց աղջիկ պաւակով մը բախտաւորուեցան: Մեր խնդակցութիւնը կ յայտնենք:

*** Տէր եւ Տիկ. Յ. Ալըղէհեանի փոքրիկը Մարիկոն որ հիւանդանոց փոխադրուած էր, տուն բերուած է: Մեր խնդակցութիւնը կը յայտնենք եւ կատարեալ առողջութիւն կը մաղթենք:

*** Օր. Լինա Կ. Գուլումճեան յաջողութեամբ ատեան փըպլիհ սթուդը եւ այժմ կը յաճախէ քաղաքիս Թուլի հայ սթուդը: Մեր խնդակցութիւնը յայտնելով կը մաղթենք որ աղնիւ օրիորդը իր հայ սթուդի ընթացքն ալ յաջողութեամբ աւարտէ:

Լ. ԲԱՑՈՒ

Լօրէնս.— Ապրիլ 13ին սեւ հողին յանձնեցինք մեր տարիք հայրենակիցը Պրն. Ֆ. Գուլումճեան: Հանգիստ իր աճիւնին եւ մխիթարութիւն իր ազգականներուն:

*** Պրն. Պ. Գուլումճեան քաղաքիս հիւանդանոցը փոխադրուեցաւ վրձնդրութեան ենթարկուելու համար: Շուտափոյթ առողջութիւն կը մաղթենք:

*** Տէր եւ Տիկին Ա. Ոսկերիչեանի փոքրիկ Թումմանը պատկած է ջրծաղիկ հիւանդութեամբ, ապաքինում կը մաղթենք:

*** Պրն. Աւետիս Էզլմանեան, որ մի քանի ամիս առաջ Հայաստան մեկնած եւ անկէ ալ կրկին Նիւ Եորք վերադարձած էր, իր եղբօրորդւոյն ընտանիքին հետ քաղաքս եկաւ իր հայրենակիցներուն այցելութիւն մը տալու համար: Բարի ղարձուստ կը մաղթենք:

Լ. ՈՒՄԻՆ